

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

Приймальною комісією
Протокол від № 5 від 27. 03. 2017 р.

Голова Приймальної комісії

В.О. Огнев'юк

ПРОГРАМА ФАХОВОГО ВИПРОБУВАННЯ

Освітній рівень:	перший (бакалаврський)
Галузь знань:	07 «Управління та адміністрування»
Спеціальність:	072 «Фінанси, банківська справа та страхування»
На базі:	ОКР «Молодший спеціаліст»

«ПОГОДЖЕНО»

Проректор з науково-методичної та
навчальної роботи

О.Б. Жильцов

«РОЗГЛЯНУТО І ЗАТВЕРДЖЕНО»

на засіданні кафедри фінансів та
економіки

Протокол № 7 від 01. 02. 2017 р.

Завідувач кафедри

А.Ю. Рамський

КИЇВ – 2017

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Програма фахового випробування з спеціальності «Фінанси, банківська справа та страхування» (далі – Програма) є нормативним документом Київського університету імені Бориса Грінченка, який розроблено кафедрою фінансів та економіки Факультету інформаційних технологій та управління базується на змісті і вимогах освітньо-кваліфікаційної характеристики та освітньо-професійної програми фахівця першого (бакалаврського) освітнього рівня знань 07 «Управління та адміністрування», спеціальність 072 «Фінанси, банківська справа та страхування».

Програму розроблено з урахуванням рекомендацій Міністерства освіти і науки України.

Фахове випробування проводяться за основними дисциплінами навчального плану підготовки абітурієнтів на базі здобутого освітньо-кваліфікаційного рівня «молодший спеціаліст».

Програма визначає перелік питань, обсяг, складові та технологію оцінювання знань абітурієнтів під час вступу на третій курс спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування».

Мета фахових випробувань – перевірка теоретичної та практичної підготовки абітурієнтів на базі здобутого освітньо-кваліфікаційного рівня «молодший спеціаліст» і відповідності її вимогам підготовки студента III курсу спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування».

Фахові випробування проводяться в письмовій формі.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ ВСТУПНИКІВ

Кількість балів (max – 100)	Оцінка за шкалою ECTS	Критерії
90 – 100	A	Виставляється за глибокі знання навчального матеріалу, що міститься в основних і додаткових рекомендованих літературних джерелах; вміння аналізувати явища, які вивчаються, у їхньому взаємозв'язку і розвитку, чітко і лаконічно; логічно і послідовно відповідати на поставлені запитання; вміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язання практичних задач.
82 – 89	B	Виставляється за ґрунтовні знання навчального матеріалу, аргументовані відповіді на поставлені запитання; вміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язування практичних задач.
75 – 81	C	Виставляється за міцні знання навчального матеріалу, аргументовані відповіді на поставлені запитання, які, однак, містять певні (несуттєві) неточності; вміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язання практичних задач.
69 – 74	D	Виставляється за посередні знання навчального матеріалу, мало аргументовані відповіді, слабе застосування теоретичних положень при розв'язанні практичних задач.
60 – 68	E	Виставляється за слабкі знання навчального матеріалу, неточні або мало аргументовані відповіді, з порушенням послідовності його викладання, за слабе застосування теоретичних положень при розв'язанні практичних задач.
1 – 59	FX	Виставляється за незнання значної частини навчального матеріалу, істотні помилки у відповідях на запитання, невміння орієнтуватися під час розв'язання практичних задач, незнання основних фундаментальних положень.

СТРУКТУРА ПРОГРАМИ

Тема 1. Сутність фінансів, їх функції і роль

Предмет науки про фінанси. Фінанси - специфічна форма суспільних відносин. Об'єктивні передумови виникнення і розвитку фінансів. Фінанси як економічна, вартісна, розподільна, історична категорія. Фінансові ресурси як матеріальні носії фінансових відносин. Взаємозв'язок фінансів з іншими економічними категоріями. Функції фінансів: зміст, властивості, призначення, та взаємозв'язок. Об'єкти і суб'єкти розподілу і перерозподілу вартості суспільного продукту.

Тема 2. Фінансова система України

Поняття фінансової системи, теоретичні основи її побудови. Зміст та структура фінансової системи. Сфери та ланки фінансових відносин, їх характеристика. Взаємовідносини між окремими сферами та ланками фінансової системи.

Тема 3. Фінансова політика

Фінансова політика - складова економічної і соціальної політики держави. Складові фінансової політики. Завдання і принципи фінансової політики. Стратегія і тактика фінансової політики.

Тема 4. Фінанси господарських суб'єктів

Сутність фінансів господарських суб'єктів, принципи їх організації. Грошові надходження від діяльності підприємств, їх склад і економічна характеристика. Капітал підприємства. Валовий і чистий дохід. Загальний і чистий прибуток. Класифікація доходів і видатків. Фінансові ресурси. Власні й залучені грошові кошти. Особливості фінансів підприємств різних організаційно-правових форм. Джерела формування і напрямки використання фінансових ресурсів комерційних підприємств державної і недержавної форм власності.

Тема 5. Податки і податкова система

Сутність і функції податків. Класифікація податків, її ознаки. Види податків. Податкова система: поняття, основи побудови. Становлення та розвиток податкової системи України.

Тема 6. Бюджет і бюджетна система

Бюджет як економічна і правова категорія. Місце і значення бюджету в загальній системі фінансових відносин. Бюджетна система: поняття і принципи побудови. Джерела формування доходів державного бюджету.

Тема 7. Гроші та грошовий обіг

Походження і суть грошей. Роль грошей в ринковій економіці. Види грошей. Функції грошей. Організація грошового обігу. Складові елементи національної валютної системи. Суть і види валют. Грошова система України. Поняття грошової системи та її елементи.

Тема 8. Інфляція та грошові реформи

Суть інфляції та її основні форми: повзуча, галопуюча, гіперінфляція, відкрита та закрита. Грошові реформи як радикальні заходи негативних соціально-економічних наслідків інфляції. Класифікація грошових реформ.

Тема 9. Форми і види кредиту

Необхідність і суть кредиту. Роль кредиту в ринковій економіці. Суб'єкти і об'єкти кредитних стосунків. Кредитна політика держави. Державний кредит. Функції кредиту. Основні форми кредиту: банківський, комерційний, споживчий, державний, міжбанківський, міжнародний. Види кредиту. Принципи кредитування.

Тема 10. Міжнародні валютно-кредитні відносини

Суть міжнародних валютних відносин. Поняття валютної системи. Основні елементи національної валютної системи. Сутність та класифікація валют. Міжнародні валютно-кредитні організації.

Тема 11. Банківська система України

Банківська система України, її організація. Роль і функції Національного Банку України. Облікова ставка ЦБ і її дія на економічні процеси. Комерційні банки, їх роль в економіці, функції, завдання, джерела грошових коштів. Види комерційних банків. Функції комерційних банків. Принципи кредитування.

Тема 12. Страхування і страховий ринок

Економічна необхідність і роль страхування в забезпеченні безперервності суспільного виробництва. Особливості фінансових відносин у сфері страхування. Функції страхування. Основні операції страхових компаній.

ОРІЄНТОВНІ ПИТАННЯ ДО ФАХОВИХ ВИПРОБУВАНЬ З СПЕЦІАЛЬНОСТІ

«Фінанси, банківська справа та страхування», III курс

1. Дайте характеристику власному та позиковому капіталу підприємства.
2. Охарактеризуйте сучасні фінансові проблеми Європейського Союзу.
3. Розкрийте цілі проведення та види грошових реформ.
4. Наведіть та розкрийте складові елементи національної валютної системи.
5. Розкрийте суть та основні принципи кредитування.
6. Охарактеризуйте податкову систему України.
7. Наведіть приклад взаємодії різних суб'єктів та об'єктів фінансових відносин.
8. Поясніть сутність, призначення та роль бюджету.
9. Охарактеризуйте структуру банківської системи України.
10. Поясніть суть та роль державного кредиту.
11. Опишіть становлення та розвиток грошової системи України.
12. Розкрийте сутність та механізм кредитування.
13. Назвіть та дайте загальну характеристику діяльності міжнародних валютно-кредитних організацій.
14. Охарактеризуйте фінансову безпеку держави у системі економічної безпеки.

15. Назвіть та охарактеризуйте джерела формування доходів державного бюджету.
16. Розкрийте зміст, цілі та інструменти фінансової політики.
17. Охарактеризуйте джерела формування власного капіталу підприємства.
18. Розкрийте сутність страхування та назвіть основні операції страхових компаній.
19. Назвіть та охарактеризуйте види банківських кредитів.
20. Поясніть централізацію та децентралізацію фінансових ресурсів в системі освіти.
21. Розкрийте джерела формування капіталу підприємства.
22. Опишіть роль фінансів у соціально-економічному розвитку.
23. Розкрийте сутність акціонерного товариства та назвіть його види.
24. Розкрийте суть капіталу підприємства та дайте характеристики його видів.
25. Назвіть функції кредиту та їх особливості.
26. Поясніть роль облікової ставки як важливого макроекономічного індикатора та інструмента. Розкрийте наслідки її необґрунтованого заниження та необґрунтованого завищення.
27. Назвіть та поясніть функції комерційних банків.
28. Розкрийте роль і значення фінансів в ринковій економіці.
29. Охарактеризуйте склад фінансової системи.
30. Назвіть та охарактеризуйте види банківських кредитів.
31. Розкрийте сутність, напрями та складові державної фінансової політики у сфері малого підприємництва.
32. Назвіть та охарактеризуйте функції фінансів.
33. Розкрийте сутність та роль фінансів як економічної категорії.
34. Розкрийте суть інфляції, її причини та види.
35. Назвіть основні функції Національного банку України та поясніть кожному з них.
36. Розкрийте суть грошової системи та її елементів.
37. Назвіть та поясніть основні відмінності фінансових ресурсів від інших видів ресурсів.
38. Розкрийте суть і структуру фінансової системи.
39. Опишіть механізм участі у бюджетному процесі Університету імені Бориса Грінченка (бюджетні запити, бюджетні призначення, бюджетні асигнування).
40. Розкрийте зміст та характерні властивості моделей фінансових відносин в суспільстві.
41. Розкрийте зміст доходу підприємства, назвіть чинники, що впливають на його величину.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Азаренкова Г.М. та ін. Фінанси підприємств: Навч. посібник для самот. вивчення дисципліни. – 2-е вид., випр. і доп. –К.: Знання-Прес, 2006. –287 с.
2. Біла О.Г. Фінансове планування і прогнозування. Навч. посібник. – Львів: Компакт-ЛВ, 2005. – 312 с.
3. Білик М.Д., Бабяк Н.Д., Соколова О.Б. Фінанси підприємств: Практикум.-К.: Центр учбової літератури, 2008.-196с.
4. Данілов О. Д., Паєнтко Т. В. Фінанси підприємств у запитаннях і відповідях: навч. посіб. – К.: КНТ, 2009. –272с.
5. Зеліско І. М. Фінансові ресурси інтеграційних аграрних формувань в сучасному вимірі: монографія / І. М. Зеліско – К.: ННЦ ІАЕ. – 2012. – 451 с.
6. Зеліско І. М. Фінансове забезпечення діяльності інтегрованих аграрних формувань: монографія / І.М. Зеліско. – К.: "ЦП"КОМПРИНТ".– 2013. – 435с.
7. Зеліско І. М. Управління фінансовими ресурсами аграрно-промислових компаній: монографія / І. М. Зеліско – К.: ЦП «Компринт». – 2014. – 420 с.
8. Зятковський І.В. Фінанси підприємств: Навч. посібник. – К.: Кондор – 2003.–364 с.
9. Лайко П.А., Мних М.В. Фінанси підприємств. – К.: Знання України, 2004. – 428 с.
10. Непочатенко О.О. Фінанси підприємств: підручник / О.О. Непочатенко, Н.Ю. Мельничук.-К.: «Центр учбової літератури», 2013.-504с.
11. Онисько С.М., Марич П.М. Фінанси підприємств: Підручник для студ. – 2-е вид. – Львів: „Магнолія Плюс”, 2006. – 367 с.
12. Слав'юк Р.А.Фінанси підприємств: Навч. посібник.–К.: ЦУЛ, 2002.– 460 с.
13. Суторміна В. М. Фінанси зарубіжних корпорацій: Підручник. – К.:КНЕУ,2004.-566с.
14. Філімоненков О.С., Дема Д.І. Фінанси підприємств:Підручник.- К.: Алерта, 2009.-496 с.
15. Фінанси підприємств. Підручник. 6-е видання (за ред. А.М. Поддєрьогіна) – К.: КНЕУ, 2006 – 546 с.
16. Фінанси підприємств: тести, задачі, методичні рекомендації . Навч. посібник (за ред. В.З. Потій) – К.: КНЕУ, 2005 – 244 с.
17. Фінанси підприємств: Навч. посібник: Курс лекцій / За ред. Г.Г. Кірейцева. – К.: ЦУЛ, 2002. – 268 с.
18. Шило В.П., Ільїна С.Б., Доровська С.С., Баранова В.В. «Фінанси підприємств» (за модульною системою навчання): теоретично-практичний посібник.-Київ: ВД «Професіонал», 2006. –288с.

Допоміжна

1. Бланк И. А. Финансовый менеджмент: Учеб. курс / И. А. Бланк. – 2-е изд., перераб. и доп. – К.: Ника-Центр, Эльга 2004. –656 с.

2. Бланк И. А. Финансовая стратегия предприятия . –К.: Эльга, Ника-Центр, 2004. –720с.
3. Бухгалтерський управлінський облік: Навч. посібник/ Ф.Ф. Бутинець, Л.В. Чижевські, Н.В. Герасимчук. – Житомир: ЖІТІ, 2010.
4. Ковалев В.В. Финансовый анализ: методы и процедуры. М.: Финансы и статистика, 2010. – 320 с.
5. Савчук В.П. Практическая энциклопедия. Финансовый менеджмент. - 3-е изд. - К.: Companion Group, 2008.-880с.
6. Терещенко О.О. Фінансова санація та банкрутство підприємств.- К.: КНЕУ, 2000.-412 с.
7. Шелудько В.М. Фінансовий менеджмент: Підручник.-К.:Знання,2006.-439с.
8. Конституція України // Відомості Верховної Ради України. - 1996.- №30. - С.141.
9. Бюджетний кодекс України // Відомості Верховної Ради України. - 2010. - № 50.- С.189.

Інформаційні ресурси

1. Офіційний веб-портал Верховної Ради України. – Режим доступу: <http://portal.rada.gov.ua>.
2. Офіційний веб-портал Державної казначейської служби України. – Режим доступу: <http://treasury.gov.ua/main/uk/index>.
3. Офіційний веб-сайт Державної служби статистики України. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>.
4. Офіційний веб-сайт Державної фінансової інспекції України. – Режим доступу: <http://www.dkrs.gov.ua/kru/uk/index>.
5. Офіційний веб-сайт Міністерства аграрної політики та продовольства України. – Режим доступу: <http://www.minagro.gov.ua>.
6. Офіційний веб-сайт Державної фіскальної служби України. – Режим доступу: <http://sfs.gov.ua/>
7. Ukraine Business & Economy. – Режим доступу: <http://www.oon.com.ua>
8. Газети країн світу. – Режим доступу: <http://www.dds.ni>
9. Financial Times . – Режим доступу: <http://www.ft.com>
10. Wall Street Journal (only with paid subscription). – Режим доступу: <http://www.wsj.com>
11. New York Times (Information About) – Режим доступу: <http://www.nytimes.com>
12. Вісник Національного банку України. – Режим доступу: <http://www.bank.gov.ua>
13. Європа .– Режим доступу: <http://www.eur.ru>
14. Комп&ньюн.– Режим доступу: <http://www.maximum.com.ua>
15. Всесвітній банк. – Режим доступу: <http://www.worldbank.org>
16. Європейський Союз. – Режим доступу: <http://www.europa.eu.int>

17. Міжнародний валютний фонд (МВФ) .— Режим доступу:
<http://www.imf.org>